

ZAREJSTROWANO
w Centralnym Rejestrze Petycji, Skarg i Wniosków
Urzędu Miasta Szczecin

pod pozycją 288/5/21

P. Petyt
DYREKTOR BIURA

Biała Podlaska, dnia 30 grudnia 2021 r.

Rada Miasta Szczecin

PETYCJA

w sprawie zmiany § 21 ust. 13 uchwały V/154/19 Rady Miasta Szczecin z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie wprowadzenia zasad i trybu przeprowadzania Szczecińskiego Budżetu Obywatelskiego

Działając na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 870) wnoszę w interesie publicznym petycję o zmianę uchwały V/154/19 Rady Miasta Szczecin z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie wprowadzenia zasad i trybu przeprowadzania Szczecińskiego Budżetu Obywatelskiego poprzez:

- rezygnację z obowiązku podania numeru PESEL,

ewentualnie:

- zastąpienie numeru PESEL datą urodzenia mieszkańca,

a w konsekwencji doprowadzenie do stanu zgodnego z prawem oraz zaprzestania wykluczania z możliwości głosowania mieszkańców nie posiadających numeru PESEL (w szczególności cudzoziemców).

UZASADNIENIE

Obowiązek podania numeru PESEL nie wynika z przepisów prawa. Zatem Rada Miasta dysponuje możliwością rezygnacji z tych danych używanych wyłącznie w celu identyfikacji głosującego.

Zagadnienie to było przedmiotem badania przez Najwyższą Izbę Kontroli, która w informacji nr LGD.430.001.2019 z dnia 18 czerwca 2019 r. o wynikach kontroli „Funkcjonowanie budżetów partycypacyjnych (obywatelskich)” uznała jako „**niezgodny z art. 5a ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym obowiązek podawania w trakcie konsultacji nr PESEL**”.

Jak trafnie stwierdziła NIK „*prawo do udziału w konsultacjach mają bowiem wszyscy mieszkańcy, a przyjęte rozwiązania **skutkowały pominięciem mieszkańców nieposiadających numeru PESEL** (np. cudzoziemców oraz dzieci obywateli polskich urodzonych za granicą, w tym osób legitymujących się wyłącznie paszportem tymczasowym i nieposiadających polskiego aktu urodzenia). Numer PESEL był wykorzystywany w miastach objętych kontrolą do identyfikacji osób biorących udział w konsultacjach, w tym przede wszystkim głosujących za pomocą Internetu. Zdaniem NIK powyższy cel można było osiągnąć nie naruszając ww. przepisów, poprzez ograniczenie wymaganych w konsultacjach danych do imienia, nazwiska i adresu zamieszkania osoby uprawnionej do udziału w tej procedurze*”.

Na uwagę zasługuje również wyrok NSA z dnia 11 grudnia 2020 r. sygn. akt I GSK 1193/20, w którym sąd stwierdził, iż „*nie ulega też wątpliwości, że **ograniczenie dostępu mieszkańcom gminy do udziału w konsultacjach społecznych rozciąga się również na obowiązek wskazania numeru PESEL***”.

Problematyka ta stanowiła również przedmiot analizy innych sądów administracyjnych.

„*Podawanie numeru PESEL nie znajduje uzasadnienia prawnego, a dodanie go jako jednego z wymogów dopuszczających do uczestniczenia w konsultacjach **wykracza poza granice przyznanych radzie przez ustawodawcę kompetencji***” (wyrok WSA w Olsztynie z 16 grudnia 2015 r., I SA/OI 683/15)

„*Podanie imienia i nazwiska wraz z miejscem zamieszkania należy uznać za wystarczające zarówno do tego, by zweryfikować, czy głosujący jest mieszkańcem gminy, jak i do tego, czy głosuje on po raz pierwszy. Z ustawowego upoważnienia do uchwalania zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami gminy nie można wyprowadzić kompetencji rady gminy do ograniczenia kręgu osób*

*uprawnionych do udziału w konsultacjach społecznych poprzez ustalenie obowiązku wskazania w elektronicznym formularzu głosowania numeru PESEL. Numer PESEL nie obejmuje danych dotyczących miejsca zamieszkania, a **tylko ta okoliczność ma znaczenie przy ustalaniu, czy osoba figurująca na liście jest mieszkańcem gminy*** (wyrok WSA w Poznaniu z dnia 14 lutego 2020 r. sygn. akt IV SA/Po 934/19).

„Wprowadzenie takiego unormowania jest nie tylko nieuprawnionym tworzeniem przez organ stanowiący dodatkowych, nieprzewidzianych ustawowo kryteriów niesłużących przecież (jak wykazano wcześniej) określeniu "mieszkańca gminy", ale stanowi także ograniczenie kręgu "mieszkańców gminy" do osób legitymujących się numerem PESEL, a więc pomija przypadki, w których **mieszkaniec gminy nie dysponuje takim kodem**” (wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 19 listopada 2019 r. sygn. akt I SA/Bd 593/19).

Problem ten został zauważony w innych miastach np. Kaliszu i Pile, które wprowadziły stosowne zmiany w procedurze Budżetu Obywatelskiego rezygnując z dotychczasowego wymogu podania numeru PESEL w głosowaniu na poszczególne projekty.

W przypadku braku woli rezygnacji z numeru PESEL, władze miasta dysponują możliwością wykorzystania w celu identyfikacji danych skróconych tj. **daty urodzenia, co w powiązaniu z imieniem i nazwiskiem oraz adresem zamieszkania w sposób jednoznaczny identyfikuje głosującego.**

W uzupełnieniu zaprezentowanych rozważań natury prawnej należy odnotować również obawy zwłaszcza osób starszych w ujawnieniu - zwłaszcza w okresie nagłośnienia przypadków wykorzystywania danych i znaczenia rozporządzenia RODO - swojego numeru PESEL, co może mieć wpływ na ich niechęć do udziału w głosowaniu w ramach Budżetu Obywatelskiego. Jest to kolejny argument, który powinien być wzięty pod uwagę.

Proszę o poinformowanie autora o podjętych czynnościach poprzez przekazanie odpowiedzi wyłącznie drogą e-mailową.

